

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Нашою темою є вплив пандемії на економіку України. На сьогоднішній день це є однією з найактуальніших проблем світу, тому що наслідки відобразились на всіх людях і сферах нашого життя. В особливості Covid-19 вплинув на такі сфери, як: туристична діяльність, готельно-ресторанний бізнес, сфера розваг і сфера економіки.

В економічній сфері найбільше пандемія вплинула на рівень життя країни. По-перше, проблемою для нашої держави завжди була бідність громадян, а карантин зробив ситуацію ще гіршою: бідні стали ще біднішими. Незважаючи на те, що заробітна плата з січня по вересень 2021 року зросла на 1573 грн 18 копійок, в порівнянні з цінами середня заробітна плата залишається надто низькою, а ціни зростають швидше. Особливо дана проблема відображається на ВВП та ВВП на душу населення України. Наприклад, на 2019 рік показник ВВП за фактичними цінами складав 3977198 млн грн, а на кінець 2020 ВВП за цінами попереднього року склав 3816455 млн. грн. Тобто, ми бачимо, що ВВП знизився на 4%, що є доказом нашого твердження.

Особливо варто зупинитися на таких галузях, як Транспортна діяльність, Фінансова та страхова діяльність, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування. Тепер розглянемо дані по всіх вище зазначених видах діяльності.

Розпочнемо з даних «Транспорту та складського господарства». На 2019 рік показник ВВП даної галузі складав 264689 млн грн, а на 2020 рік 221306 млн грн, тобто він зменшився на 16,4%. Ми бачимо значні зміни в цій діяльності і зрозуміло чому, адже з початком карантину було закрито транспортну діяльність не лише в межах країни, а і за кордоном, тобто значний проміжок часу у світі ця сфера зупинила роботу.

Розглянемо тепер сферу, яка найбільше пов'язана з нашою майбутньою діяльністю – це «Фінанси та страхування». Дана сфера на кінець 2020 року опинилася не настільки в поганому стані, але якщо розглядати квартальні дані, то ми бачимо нестабільні зміни ситуації. На слайді ви можете побачити великий розрив у показниках між першим та другим кварталами: різка зміна з +1,4% зростання до -5,6% зменшення, що є істотним перепадом. Незважаючи на це далі ситуація стабілізувалася та досягла зростання на 3 квартал +4,9% та на 4 квартал +3,4%. Але якщо розглядати вплив фінансової діяльності на ВВП країни в цілому за рік, то за рахунок змін у фінансах, незважаючи на різкий спад у другому кварталі, ВВП збільшився на 1%.

Наступною ми розглянемо діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування. За 2020 рік ситуація в даній галузі була жахливою і хоча за перший квартал спад був не дуже значним у -0,7%, то за другий квартал ситуація погіршилася колосально: показник досяг -22,4%!!! Пандемія зовсім не пощадила дану галузь. Адже, через карантин були закриті торгові центри, заклади харчування, фітнес-центри та подібні, де більш за все використовується праця адміністраторів. І в цілому на кінець 2020 року за рахунок змін в адміністративній діяльності ВВП країни зменшився на 12,4%.

Також варто звернути увагу на зміни в експорті та імпорті України. Експорт на кінець 2019 року складав 1728075 млн грн, а на 2020 склав 1547979 млн грн, отже експорт зменшився на 10,4%. Імпорт, у свою чергу, на кінець 2019 року складав -2031688 млн грн, а на 2020 склав -1773132 млн грн, отже імпорт зменшився на 12,7%. За рахунок того, що зменшився експорт скоротилися прибутки держави, але за рахунок зменшення імпорту – витрати зменшилися, тому чистий експорт збільшився на 34,8%. Усе це відбулося в наслідок закриття кордонів країн через пандемію, і тому постачання товарів і послуг за кордон та з-за кордону припинило роботу на деякий час.

За підсумками 2020 року, порівняно з багатьма країнами світу, Україна має відносно менше погіршення. Порівнюючи економічну активність України з країнами ЄС 2020 року, то від'ємний темп показника ВВП України є меншим і відносно кращим за інші країни, наприклад Чехія та Німеччина зазнали більших збитків. Це є наслідком трансформаційного характеру нашої економіки, тобто значний відсоток тіньового бізнесу та доходів; не дуже розвинений туризм; суттєвий процент сільського господарства, що забезпечило достатню кількість продовольчих товарів для населення; великий бізнес, який не припиняв роботу навіть у локдаун; здатність громадян країни пристосуватися до тяжких умов.

Але існують і інші суто економічні причини помірного послаблення економіки України. Серед них впроваджені Урядом та НБУ заходи, спрямовані на пом'якшення негативних наслідків впливу пандемії COVID-19 шляхом підтримки населення та бізнесу, швидка адаптація окремих секторів економіки до роботи в умовах соціальних обмежень, збереження стабільності у фінансовому секторі. Всі ці фактори сприяли у сукупності формуванню на позитивному рівні внутрішнього споживчого попиту.

У наслідок всіх складнощів, пов'язаних з розвитком ситуації на ринку праці під час карантинних обмежень в Україні та світі, рівень безробіття в Україні упродовж року збільшився. Тому, за даними Державної служби зайнятості статус безробітних у 2020 році отримали 1 674,2 тис. осіб, рівень безробіття населення віком 15-70 років за 2020 рік становив 9,5% до робочої сили відповідного віку з урахуванням зменшення кількості зайнятого населення віком 15-70 років на 4,0% порівняно з 2019 роком.

Отже, проаналізувавши ці показники ми можемо виділити фактори, які заважають відновленню економіки. По-перше, велика ймовірність посилення карантинних обмежень та закриття через це багатьох галузей діяльності має великий вплив на економіку та рівень життя громадян України. По-друге, великою проблемою є гальмування реформ, відсутність верховенства права та страх інвесторів перед Україною. По-третє, темп вакцинації в Україні є низьким, а чим менше відсоток вакцинованих людей, тим більше ймовірність посилення карантинних обмежень. Через закриття кордонів зменшився експорт благ з України та туризм в Україну.

Але все одно є фактори, які сприятимуть розвитку економіки України. По-перше, наразі все більше українців починають вакцинуватися, а чим більше буде вакцинованих людей тим більше ймовірність на послаблення карантинних обмежень і розвитку економіки. По-друге, проведення економічних реформ та поліпшення інвестиційного клімату України зможе покращити економічний стан держави. По-третє, збільшення інвестицій у сферу сільського господарства за рахунок запуску ринку землі аграрного призначення. До того ж, економічне зростання буде більш помітним через те, що 2021 рік порівнюватимуть саме з 2020 роком, коли пандемія призвела до різкого падіння більшості галузей. Економісти називають це «ефектом низької статистичної бази».

Неочікувана карантинна ситуація, яка вплинула на весь світ, та тимчасове припинення діяльності підприємств та організацій, яке повинно було зменшити розповсюдження вірусу, вплинуло на попит та виробничу активність України. Також, з'явилися проблеми з постачанням необхідних ресурсів та сировини, тобто експортом та імпортом, за рахунок закриття країнами світу кордонів, що вплинуло на виробничу діяльність. Найбільшого удару також зазнали такі галузі, які в межах своєї діяльності збирають велику кількість людей в одному приміщенні або на небезпечній відстані, якої достатньо для передачі інфекції. Відповідно значних втрат зазнала сфера послуг, а саме пасажирські перевезення, діяльність закладів харчування, готелів та ресторанів тощо. І це не зважаючи на те, що сам попит домогосподарств не скоротився. Це переважно малий та середній бізнес, діяльність якого в основному підпадала під низку заборон та карантинних обмежень.

Значно менших втрат зазнали галузі, що переважно орієнтовані на внутрішній ринок та ті, що змогли швидко адаптувати свою діяльність до нових умов, застосовуючи цифрові технології в у мовах дистанціювання. Прикладом є фармацевтичне та хімічне виробництво, харчова промисловість, ІТ сектор, фінансова сфера та, звичайно ж, сфера охорони здоров'я, на плечі якої ліг весь тягар боротьби з коронавірусом.

Але, в цілому зменшення ВВП є меншим, ніж інших показників основних секторів економіки, зокрема промисловості та сільського господарства. Причиною є те, що відбувалась компенсація втрат одних видів економічної діяльності, які

традиційно визначали динаміку ВВП, зростанням або несуттєвим зменшенням результатів діяльності інших, які виявились менш вразливими, більш гнучкими й пристосованими до реалій сьогодення або, взагалі, залишилися у вигравшій з урахуванням зростання попиту на їх продукцію. Той факт, що Україні вдалось під час ковідної кризи уникнути фінансової дестабілізації та продовжувати безперебійну діяльність банківської сфери, дозволило активно використовувати фінансові механізми підтримки суспільства та економіки у боротьбі із кризою. Досить важливу роль у цілому зіграла підтримка з боку держави, зокрема пріоритетність розподілу бюджетних коштів на забезпечення медичних потреб та відбудову транспортної і соціальної інфраструктури, а також на підтримку населення та бізнесу з метою стимулювання попиту. Отже, Україна витримала іспит впливу пандемії COVID-19. І наразі, ситуація в економіці, переважно, залежить від динаміки та масштабів розповсюдження пандемії.

Використані джерела:

1. Державна служба статистики. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/nac_r.htm.
2. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2130793-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2021-rik/>.
3. Лук'яненко, І., Віт, Д., Олісевич, М. (2020). Фінансова політика в умовах тінізації та дисбалансів на ринку праці: методологія та інструментарій.
4. Лук'яненко, І., Віт, Д. (2017). Системний аналіз формування державної політики в умовах макроекономічної дестабілізації.
5. Вплив COVID-19 на економіку і суспільство країни. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=207b0ea0-8a87-48ac-b332-42732e4021b9>.

Ісаєнко К. В., Конончук А. А.
Студентки 2 р.н., НаУКМА

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ КРИПТОВАЛЮТИ ЯК НОВОГО ІНСТРУМЕНТУ ІНВЕСТИВАННЯ

Криптовалюта - новий інструмент інвестування, який за останні роки став вельми популярним як серед професіональних інвесторів, так і серед пересічних громадян. З моменту її винаходу криптовалюта з маловідомого та нового інструменту перетворилася на світовий аналог валютної біржі, при чому на відміну від останньої, на біржі криптовалют можуть торгувати всі охочі. Ба більше, у наш час криптовалюта стала не лише способом зберігання активів, а й інструментом інвестування, який досі вивчають. З огляду на зростаючу значущість криптовалюти,